

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

**ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ БЮДЖЕТ
МЕСЕЦ ДЕКЕМВРИ 2008 г.**



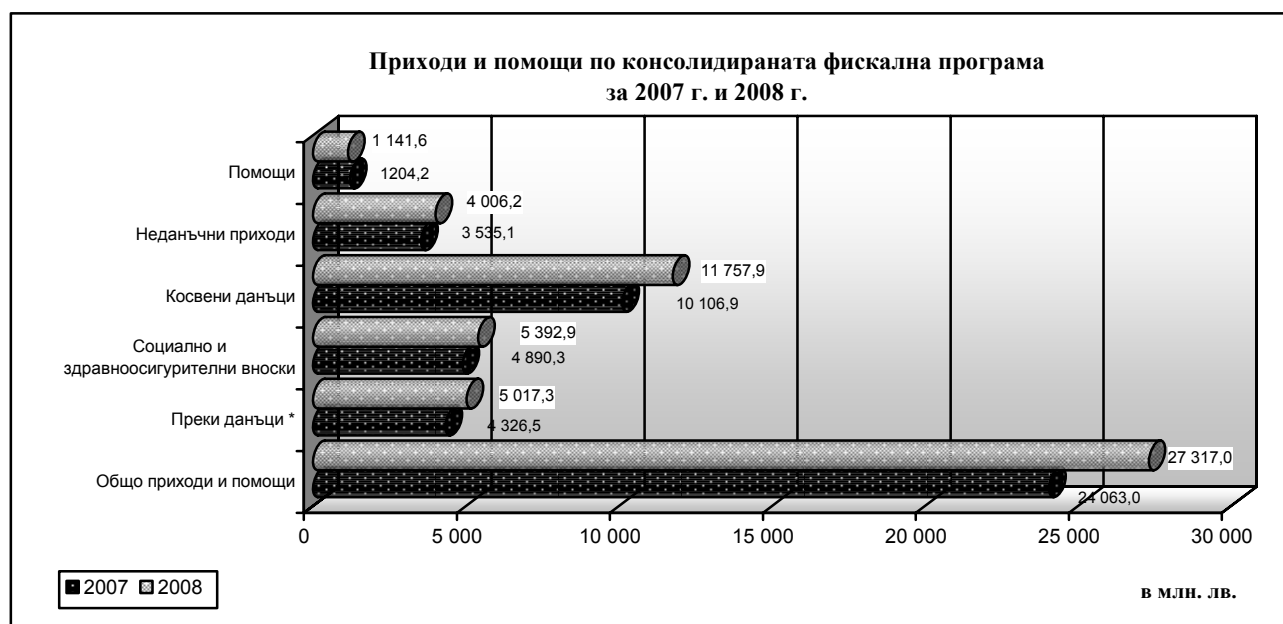
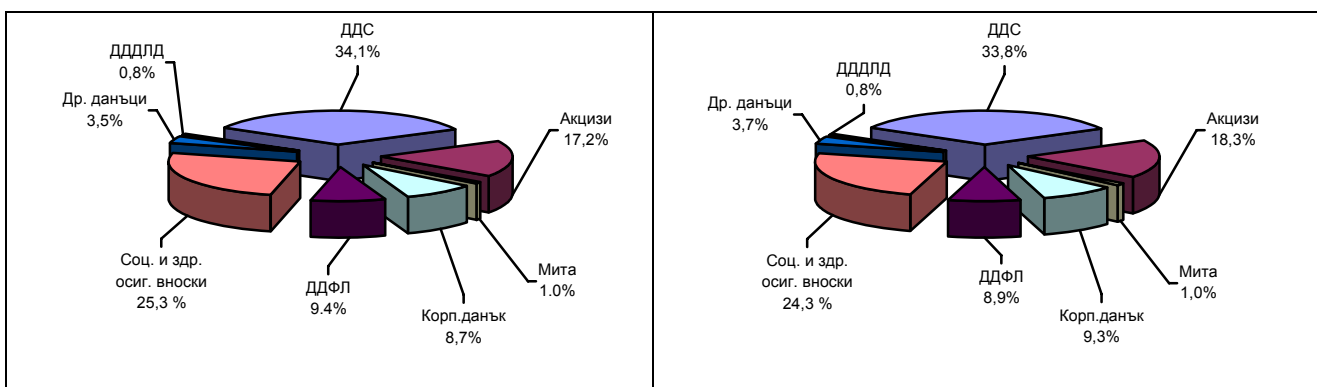
I. Основни параметри на консолидираната фискална програма¹ към края на 2008 г.

➤ **Приходите** по консолидираната фискална програма (КФП) за 2008 г. са в размер на 27 317.0 млн. лв., което представлява 100.5 % от годишните разчети към ЗДБРБ за 2008 г. Съпоставени с отчетените постъпления за 2007 г., приходите са нараснали с 13.5 %, или са постъпили с 3 254.0 млн. лв. повече. Изпълнението на годишните разчети в частта на данъците (вкл. постъпленията от осигурителни вноски) е 100.0%, което съответства на общата бюджетна рамка за годината. Данъчните постъпления за годината са в размер на 22 169.2 млн. лв., и бележат ръст от 14.7% спрямо 2007 г. Неданъчните приходи и помощите са в размер на 5 147.9 млн. лв. или 102.7% от разчета за годината.

Структура на данъчните приходи по консолидирания бюджет

31.12.2007 г.

31.12.2008 г.



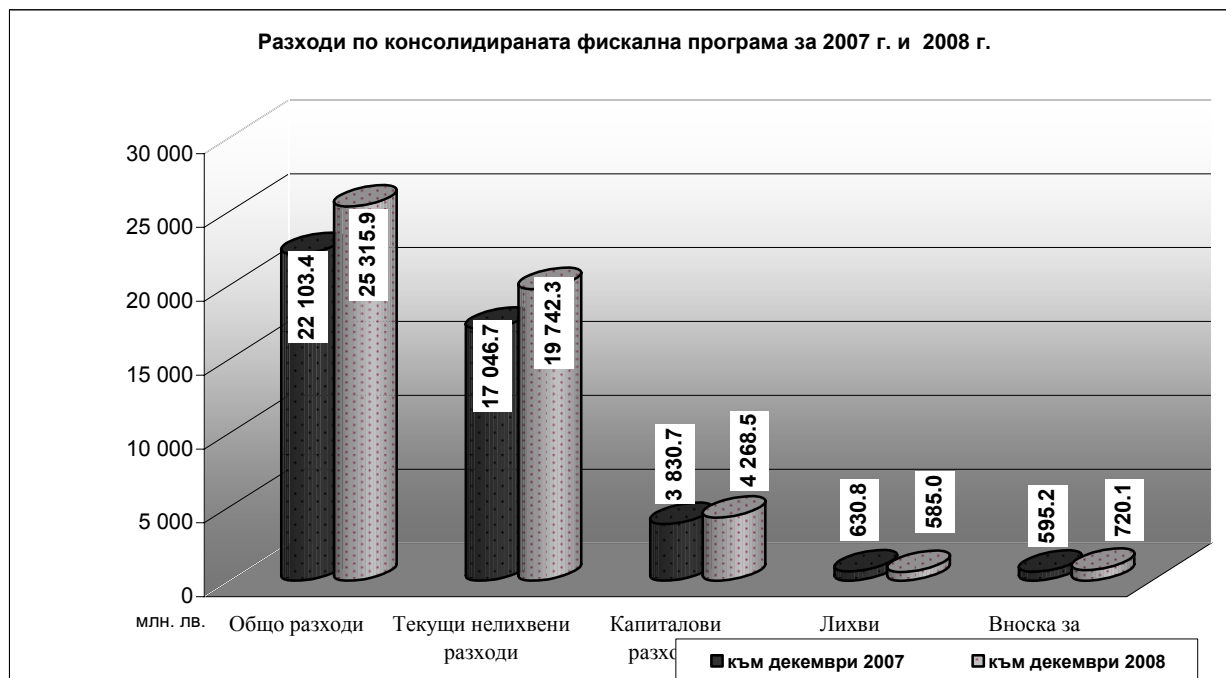
С оглед изчерпателност на данните за целите на анализа в позицията „Преки данъци“ са включени и приходите от позицията „Други данъци“ – други данъци по ЗКПО, имуществени данъци и таксата върху производството на захар.

¹ Обхваща републиканския бюджет и всички автономни бюджети – на общините, осигурителните фондове, ДВУ, БАН, БНР, БНТ, Висшия съдебен съвет, както и извънбюджетни сметки и фондове и други сметки на централно и местно ниво. Данните са на база месечните отчети на ПРБК.

Информацията се изготвя на база на месечните отчети на ПРБК и е предварителна

➤ **Разходите по консолидирания бюджет** (вкл. вноската на Република България за общия бюджет на ЕС) към 31.12.2008 г. са в размер на **25 315.9 млн. лв.**, което представлява 99.8 % от годишния разчет.

Отчетените разходи по основните разходни групи за 2007 г. и 2008 г. са представени на следната графика:



* Вкл. прираста на държавния резерв

Вноската на Република България за общия бюджет на ЕС за 2008 г. от централния бюджет възлиза на **720.1 млн. лв.**, което е в съответствие с регламент 1150/2000 на Съвета на ЕС, в т.ч.:

- вноска за традиционни собствени ресурси (мита върху промишлените и селскостопански стоки и такси върху производството на захар) – 168.8 млн. лв.;
- вноска на база данъка върху добавената стойност 102.8 млн. лв.;
- вноска на база брутен национален доход – 392.6 млн. лв.;
- вноска за корекцията за Великобритания – 56.0 млн. лв.

Положително бюджетно салдо по КФП за 2008 г. е в размер на **2 001.1 млн. лв.**, което съответства на заложената фискална цел за годината от **3% от прогнозния БВП.**

➤ **Фискалният резерв** към 31.12.2008 г. е **8 394.9 млн. лв.**

II. Изпълнение на републиканския бюджет² към декември 2008 г.

Изпълнението на основните показатели на републиканския бюджет, на база месечните отчети на първостепенните разпоредители с бюджетни кредити към 31.12.2008 г., съпоставено със същия период на миналата година и програмата е както следва:

Таблица³ №1

ПОКАЗАТЕЛИ	(млн. лв.)				
	Отчет декември 2007 г.	Закон 2008 г.	Отчет декември 2008 г.	Изпълнение спрямо 2007г.	Изпълнение спрямо закон 2008 г.
Общо приходи и помощи	16 181.4	18 308.5	18 645.6	115.2%	101.8%
-Данъчни	13 920.6	16 741.3	16 124.8	115.8%	96.3%
Преки ³	3 813.7	4 558.6	4 366.9	114.5%	95.8%
Косвени	10 106.9	12 182.7	11 757.9	116.3%	96.5%
-Неданъчни	1 941.6	1 550.4	2 333.3	120.2%	150.5%
-Помощи	319.1	16.8	187.4	58.7%	
Разходи, трансфери и вноска за бюджета на ЕС	15 046.6	17 006.5	17 008.7	113.0%	100.0%
-Нелихвени	7 993.8	9 111.7	8 593.0	107.5%	94.3%
Текущи	5 873.8	6 884.2	6 397.8	108.9%	92.9%
Капиталови ⁴	2 120.1	2 227.5	2 195.2	103.5%	98.6%
-Лихви	617.5	663.8	567.3	91.9%	85.5%
Външни заеми	460.7	505.4	414.3	89.9%	82.0%
Вътрешни заеми	156.8	158.4	153.0	97.6%	96.6%
-Трансф. др. бюджети	5 840.1	6 571.1	7 128.4	122.1%	108.5%
- Вноска за бюджета на ЕС	595.2	659.9	720.1	121.0%	109.1%
Бюджетен баланс	1 134.8	1 302.0	1 636.8		

➤ Приходи по републиканския бюджет

Постъпилите **приходи** по републиканския бюджет за 2008 г. са в размер на 18 645.6 млн. лв., което представлява 101.8 % от планираните за годината. Спрямо предходната година приходите са нараснали с 15.2 %, или 2 464.2 млн. лв. повече.

• Данъчни приходи

Данъчните приходи за годината са в размер на 16 124.8 млн. лв., което представлява изпълнение от 96.3 % на планираните разчети за 2008 г. и ръст от 15.8 %, или 2 204.2 млн. лв. повече спрямо миналата година.

✓ Косвени данъци

Постъпленията от косвени данъци са в размер на 11 757.9 млн. лв., или 96.5 % от предвидените със ЗДБРБ за 2008 г. постъпления. Приходите в групата формират 72.9 % от данъчните приходи по републиканския бюджет за 2008 г. В сравнение с предходната година постъпленията са нараснали с 16.3 %, или в абсолютна сума са постъпили с 1 651.0 млн. лв. повече. По видове косвени данъци, спрямо 2007 г. са постъпили в повече: 886.8 млн. лв. (13.4 %) от ДДС; 736.2 млн. лв. (22.2 %) от акцизи; 27.9 млн. лв. (14.5 %) от мита.

С най-голям относителен дял в данъчните приходи по републиканския бюджет е **данъкът върху добавената стойност** – 46.4 %, като отчетените постъпления са в размер на 7 485.3 млн. лв.

Нетният размер на постъпилите приходи от *ДДС от внос* към края на месец декември е 4 032.6 млн. лв., или с 521.0 млн. лв. повече спрямо 2007 г.

² Републиканският бюджет включва централен бюджет и бюджетите на държавните органи, министерствата и ведомствата.

³ В групата на преките данъци е включена и позицията „Други данъци“ по републикански бюджет с оглед изчерпателност на данните.

⁴ Вкл. прираста на държавния резерв

Постъпленията от *ДДС при сделки в страната и ВОП* възлизат на 3 452.7 млн. лв. Спрямо края на декември 2007 г. са постъпили с 365.9 млн. лв. повече. За по-високия размер на постъпленията през тази година влияние оказват и по-големите сделки със страни-членки на ЕС в края на 2007 г и началото на 2008 г., както и увеличеното потребление.

Приходите от акцизи за 2008 г. са в размер на 4 051.6 млн. лв., или 106.7% от предвидените със ЗДБРБ за 2008 г. и заемат 25.1 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи. Промените в Закона за акцизите и данъчните складове за 2008 г. продължават линията за хармонизиране на българското законодателство с това в ЕС и са в съответствие с договорения с ЕК график за промени в нивата на акцизните ставки. През 2008 г. са увеличени акцизите на някои видове горива, въглищата, кокса, ел. енергията и цигарите.

Постъпленията от акцизи са формирани от следните основни стокови групи: горива (49.6 %), тютюневи изделия (42.3 %) и други акцизни стоки – пиво, спиртни напитки, кафе, пътнически автомобили и др. (8.1 %).

Постъпленията от мита към 31.12.2008 г. възлизат на 221.0 млн. лв., или 113.3 % от планираните в ЗДБРБ за 2008 г., като заемат 1.4 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи. В сравнение с периода януари - декември 2007 г. събраните мита за 2008 г. са с 27.9 млн. лв. повече, или с 14.5 %. В стоквата структура на приходите от мита за 2008 г. четири основни групи – захар, автомобили, машини и електрически машини - имат дял от около 45.6 %. Водещи са приходите от мита по глава "Захар и захарни изделия" от Митническата тарифа с 22.4 % относителен дял и 49.4 млн. лв., като сравнено със същия период на 2007 г. има увеличение от 37.0 %. На второ място са постъпленията по глава "Автомобилни превозни средства", които възлизат на 37.7 млн. лв. и имат относителен дял от 17.1 %. Следващата стокова група, която дава 6.2 % от всичките мита, е по глава "Машини и апарати" с 13.7 млн.лв. и увеличение от 18.5 % спрямо 2007 година. Митата, събрани от внос на стоки с произход от Китай, възлизат на 61.0 млн. лв. (с 8.3 % повече от същия период на миналата година) и формират 27.6 % от общия обем на митата за 2008 г. Следват ги приходите от мита от внос на стоки с произход от Бразилия (51.8 млн.лв.) – 23.4 % дял и увеличение на събраните мита с 44.3% в сравнение с 2007 г., Япония – 21.8 млн. лв., 9.9 % относителен дял; САЩ – 11.2 млн. лв., 5.1 % относителен дял и др.

✓ **Преки данъци**

Постъпленията в групата на **преките данъци** (вкл. и др. данъци по ЗКПО) за 2008 г. са в размер на **4 366.8 млн. лв.**, или 95.8 % от разчета за годината. Спрямо същия период на предходната година приходите от преки данъци са нараснали с 14.5 % или 553.2 млн. лв.

Приходите от корпоративен данък за 2008 г. са в размер на 2 059.6 млн. лв. и представляват 96.8% от годишния разчет. Отнесен към общо постъпилите данъчни приходи по републиканския бюджет за годината, корпоративния данък заема дял от 12.8 %. Спрямо декември 2007 г. се отчита ръст от 22.8 %, което в абсолютна сума представлява 383.0 млн. лв. повече. За периода на първите три тримесечия на годината постъпленията от корпоративен данък бяха добри, за което допринесоха ефектите от ниските данъчни ставки, които повлияха благоприятно в посока на увеличаване на инвестициите, подобряване на икономическата активност и разширяване на данъчната база чрез редуциране на сивата икономика. Към края на годината, в резултат на задълбочаващата се финансова криза в Европа и света, се наблюдава известно забавяне при постъпленията от корпоративен данък, тъй като фирмите, очаквайки спад на печалбите си намалиха размера на текущите авансови вноски. Приходите от *корпоративния данък на нефинансовите предприятия (вкл. юридически лица с нестопанска цел)* за 2008 г. са в размер на 1 868.7 млн. лв., което представлява 96.8 % от предвидените в ЗДБРБ за 2008 г. Постъпленията от *корпоративен*

данък на финансови институции (включително застрахователни компании) възлизат на 191.0 млн. лв., или 96.6 % от разчета за годината.

Приходите от данък върху доходите на физически лица са в размер на 1 950.6 млн. лв., или 90.7 % от планираните със ЗДБРБ за 2008 г. и формират 12.1 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи.

По трудови правоотношения приходите от данъка за 2008 г. са в размер на 1 556.2 млн. лв. при 1 402.5 млн. лв. за 2007 г. За годината са постъпили 90.0 % от предвидените със ЗДБРБ за 2008 г. средства.

По извънтрудови правоотношения (свободни професии, граждански договори и др.) приходите от данъка за 2008 г. са в размер на 304.7 млн. лв. при 303.8 млн. лв. за предходната година. Изпълнението за 2008 г. е 88.5 % спрямо годишните разчети, което е свързано от една страна с по-големия размер на постъпленията по годишните данъчни декларации спрямо 2007 г., а също така и от намалените размери на авансови вноски на фирмите в края на годината.

По патентите – приходите от патентния данък към 31.12.2008 г. са 9.4 млн. лв., като това представляват приходи от патентен данък само от минали години, тъй като с нормативните промени от 2008 г. този данък от републикански става местен и постъпва в общинските бюджети.

Окончателен данък на местните и чуждестранни физически лица, данък върху доходите на чуждестранните физически лица и данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на местни и чуждестранни физически лица - постъпленията от тези данъци за 2008г. са в размер на 80.3 млн. лв. при 66.2 млн. лв. за миналата година.

Постъпленията от **други данъци по републиканския бюджет** за отчетния период са в размер на 187.9 млн. лв., или 128.0 % от разчета за годината. Основната част от приходите са формирани от данък върху залози за хазартни игри, данък върху представителните разходи и данък върху разходите за превозни средства.

- **Неданъчни приходи**

Отчетените **неданъчни приходи** по републиканския бюджет за 2008 г. са в размер на **2 333.3 млн. лв.**, или 150.5 % спрямо годишния разчет. Спрямо 2007 г. се отчита ръст от 20.2 % или 391.7 млн. лв. Високото изпълнение за годината се дължи, от една страна, на постъпилата еднократни приходи по републиканския бюджет във връзка със споразумението за уреждане на дълга на Ирак към Република България, в т.ч. 286.4 млн. лв. лихви, както и на по-високата от планираната вноска от превишението на приходите над разходите на БНБ – с 50 млн. лв. От друга страна изпълнението на неданъчните приходи по бюджетите на министерствата и ведомствата също е добро, като са постъпили 1 390.9 млн. лв., което превишава планираните със ЗДБРБ за 2008 г. с 35.3 %

- **Помощи**

Постъпилите **помощи** по републиканския бюджет към 31.12.2008 г. са в размер на **187.4 млн. лв.**, от които средствата за подпомагане изпълнението на Шенгенското споразумение и за подобряване/улесняване на бюджетните парични потоци, съгласно чл. 32 от Договора за присъединяване на Република България към ЕС са в размер на 114.7 млн. лв..

- **Разходи по републиканския бюджет**

Разходите по републиканския бюджет (вкл. нето предоставените трансфери за др. бюджети и вноската на Република България в общия бюджет на ЕС) за 2008 г. са в размер на 17 008.7 млн. лв., което представлява 100.0% спрямо предвидените в ЗДБРБ за 2008 г.

Нелихвените разходи по републиканския бюджет (без трансферите за др. бюджети) извършени през 2008 г. са в размер на 8 593.0 млн. лв., което представлява 94.3 % от

предвидените в ЗДБРБ за 2008 г. средства. Съпоставено с данните за същия период на 2007 г. нелихвените разходи са нараснали със 7.5 % (599.2 млн. лв.).

От структурна гледна точка с най-висок относителен дял в нелихвените разходи (29.7%) са разходите за заплати и осигурителни вноски, които са в общ размер на 2 551.0 млн. лв., или 96.9 % спрямо планирания размер за годината. След тях са разходите за текуща издръжка, които заемат 28.2% относителен дял в нелихвените разходи и са в размер на 2 420.8 млн. лв. (87.5% от разчета за годината). Това са основно разходи за горива, енергия, външни услуги, текущ ремонт, медикаменти, консумативи и др., извършени от първостепенните разпоредители с бюджетни кредити, които попадат в обхвата на републиканския бюджет. Социалните разходи (вкл. разходите за стипендии) са в размер на 781.8 млн. лв., или 78.5% от предвидените в ЗДБРБ за 2008 г. и са основно разходи по бюджета на МТСП за обезщетения по Закона за интеграция на хората с увреждания, Закона за семейните помощи за деца, Закона за социално подпомагане и др. Следва да се отбележи, че част от планираните социални разходи по линия на програмите за осигуряване на заетост се отчитат като субсидии по пътя на бюджетното изпълнение, тъй като средствата се получават от реалния сектор, а друга част се предоставя като трансфер по бюджетите на общините, което обуславя и по-ниския процент на усвоените средства спрямо планираните за годината. Разходите за субсидии са в размер на 644.3 млн. лв. или 132.0 % от планираните за годината. Капиталовите разходи и нетният прираст на държавния резерв са в размер на 2 195.2 млн. лв., или 98.6 % от разчета за годината, което представлява увеличение със 75.1 млн. лв. спрямо отчетените за същия период на 2007 г.

- **Разходи за лихви**

Разходите за лихви по републиканския бюджет за 2008 г. са в общ размер на 567.3 млн. лв., или 85.5 % от предвидените в разчета за годината. В основната си част това са разходи за **лихви по външни заеми**, които за отчетния период са в размер на 414.3 млн. лв. От тях 354.2 млн. лв. са разходите по централния бюджет и 60.1 млн. лв. тези по държавни инвестиционни заеми, в т.ч. 43.7 млн. лв. са по заемите, управлявани от министерства и ведомства; 16.4 млн. лв. по заемите с краен бенефициент търговско дружество.

Лихвите по вътрешни заеми по републиканския бюджет за отчетния период са в размер на 153.0 млн. лв. (96.6 % от разчета за годината) и представляват лихви по ДЦК.

- **Нетният размер на трансферите по републиканския бюджет** за 2008 г. е 7 128.4 млн. лв., което представлява 108.5 % от разчета за годината, в т.ч.:

- ✓ Субсидиите/трансферите от републиканския бюджет за общините (нето) в размер на 2 741.5 млн. лв.

- ✓ На социално-осигурителните фондове – 2 848.4 млн. лв., което представлява 96.3% от годишния разчет.

- ✓ На съдебната власт – 334.8 млн. лв., или 100.5% спрямо разчета поради одобрена допълнителна сума, което е с 71.5 млн. лв. (27.1%) повече в сравнение с 2007 г.

- ✓ На Народното събрание – 49.5 млн. лв. или 93.5% от плана.

- ✓ На други автономни бюджети (ДВУЗ, БАН, БНТ и БНР) – 677.3 млн. лв., което представлява 124.7% спрямо планираните за годината, поради одобрени допълнителни трансфери.

- **Положителното бюджетно салдо по републиканския бюджет** към 31.12.2008 г. е в размер на **1 636.8 млн. лв.**

➤ Финансиране на дефицита чрез операции по дълга

По показателя **погашения по външни заеми** по централния бюджет (позиция във външното финансиране) за 2008 г. са изплатени 1 124.8 млн. лв. С най-голям дял са погашенията към Световна банка. Предвидените средства за покриване на риска от активиране на държавни гаранции не са използвани.

По ДИЗ за 2008 г. са усвоени средства в размер на 282.2 млн. лв., съответно 226.7 млн. лв. по заемите, управлявани от министерства и ведомства и 55.4 млн. лв. по заемите с краен бенефициент. Изплатените погашения са в размер на 100.4 млн. лв., от които 68.9 млн. лв. са по бюджетите на министерствата и 31.5 млн.лв. от крайните бенефициенти.

Операции с държавни ценни книжа по централния бюджет (позиция във вътрешното финансиране): през месец декември 2008 г. е отчетено положително нетно финансиране с ДЦК в размер на 9.7 млн.лв. На вътрешния пазар са реализирани емисии на държавни ценни книжа – десетгодишни облигации на стойност 24.6 млн.лв. /номинална стойност 30 млн.лв./ Отчетените погашения са в размер на 14.9 млн. лв.

За 2008 г. е отчетено отрицателно нетно финансиране с ДЦК в размер на 147.9 млн.лв. Общият размер на емитираните ДЦК на вътрешния пазар е 280.5 млн.лв. /номинална стойност 298.3 млн. лв./.

III. Бюджет на съдебната власт

По бюджета на съдебната власт за 2008 г. са постъпили приходи в размер на 80.4 млн. лв., което представлява 154.6% спрямо предвидените за годината. Най-голям относителен дял в постъпленията заемат приходите от съдебни такси – 65.9 млн. лв.

Разходите по бюджета на съдебната власт са в размер на 418.6. млн. лв., или 108.6% от планираните за годината (385.3 млн. лв.).

IV. Социалноосигурителни фондове

Постъпленията по бюджетите на социалноосигурителните фондове (НОИ, НЗОК, УПФ и ФГВРС) за 2008 г. са в размер на 5 463.5 млн. лв., или с 10.3% повече от постъпленията за 2007 г. Приходите от социални и здравноосигурителни вноски (5 392.9 млн. лв.) представляват 98.7 % от общия размер на постъпленията по бюджетите на социално и здравно-осигурителните фондове, в т.ч. от социалноосигурителни вноски – 4 284.9 млн. лв., а от здравноосигурителни вноски – 1 107.9 млн. лв.

Разчетените по ЗБДОО и ЗБНЗОК за 2008 г. **разходи** на социалното осигуряване са в размер на 7 750.1 млн. лв. Към края на 2008 г. социално и здравно осигурителните фондове са извършили разходи в общ размер на 8 156.6 млн. лв., което представлява 105.2 % от годишния разчет, в т. ч. пенсии, помощи и обезщетения по КСО в размер на 6 280.9 млн. лв., а здравноосигурителните плащания - в размер на 1 512.2 млн. лв. Превишението на разходите над разчета се дължи на одобрените в края на 2008 г. с Решение на Народното събрание допълнителни разходи в частта на социалния пакет политики, в т.ч.:

- индексирание на пенсиите съобразно средния осигурителен доход за 2007 г.
- еднократни добавки към пенсиите.
- допълнително финансиране за медицински дейности и др.

V. Общини

Постъпилите **приходи** по бюджетите на общините за 2008 г. са в размер на 1 784.4 млн. лв., което представлява 101.6 % от годишния разчет към ЗДБРБ за 2008 г. Преобладаващ дял (62.6 %) заемат неданъчните приходи, които основно представляват приходи от общински такси и постъпления от продажба на нефинансови активи и земя. Извършените **разходи** по местните бюджети са в размер на 4 966.0 млн. лв., или превишение на разчета към ЗДБРБ за 2008 г. с 52.0 %, включително и за сметка на предоставените целеви трансфери от други бюджети.